

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/18940,Po-70-latach-trzej-obroncy-polskiego-morza-spozeli-z-honorami-wojskowymi-na-Cmentarzu-Marynarki-Wojennej-w-Gdyni>
2021-12-03, 21:05

Po 70 latach trzej obrońcy polskiego morza spoczęli z honorami wojskowymi na Cmentarzu Marynarki Wojennej w Gdyni

24 listopada 2021 roku w Gdyni-Oksywiu odbyły się uroczystości pogrzebowe śp. kmdr. Adama Rychła, śp. maty Karola Martyńskiego oraz śp. st. marynarza Henryka Zajęca – obrońców polskiego morza, ofiar komunistycznego reżimu w Polsce. W ceremonii wzięł udział zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej prof. Krzysztof Szwagrzyk.

Szczątki marynarzy zostały podjęte przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej i dopiero po 70 latach mogły spocząć z honorami wojskowymi na cmentarzu. Oficer i marynarze zostali pochowani w Kwaterze Pamięci na Cmentarzu Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu. Uroczystość poprzedziła msza św. w kościele Marynarki Wojennej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, odprawiona przez biskupa pomocniczego Archidiecezji Gdańskiej Zbigniewa Zielińskiego.

Podczas nabożeństwa głos zabrał prof. Krzysztof Szwagrzyk: – *Cierpienie i śmierć zamiast zaszczytów i chwały znosiły piękne żywoty marynarzy. (...) To właśnie cierpienie i śmierć, zadane, stały się udziałem każdego z nich* – mówił wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej. Przypomniał, że cierpieli tak samo, choć umierali różnie. – *Jednak każdy z*

nich odchodząc z tego świata miał poczucie krzywdy i niesprawiedliwości, jaka ich spotkała za to, co zrobili dla Polski – podkreślił.

List do uczestników uroczystości pogrzebowych skierował Prezydent RP Andrzej Duda – *Składam dziś hołd bohaterskim obrońcom ojczyzny i strażnikom polskiego morza, ofiarom reżimu komunistycznego* – napisał prezydent. – *Ich niezłomność i poświęcenie są słusznym powodem do dumy dla potomnych i następców w marynarskiej służbie* – dodał. List podczas ceremonii na cmentarzu odczytał gen. dyw. Dariusz Łukowski, Dyrektor Departamentu Zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnymi Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Uroczystość zakończyła się zdjęciem bander wojennych RP z trumien i przekazaniem ich rodzinom, a następnie poświęceniem trumien i złożeniem na nich grudek ziemi. Kwiaty w imieniu Instytutu Pamięci Narodowej złożyli na grobach wiceprezes IPN prof. Krzysztof Szwagrzyk i dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku prof. Mirosław Golon.

* * *

Komandor Adam Rychel (ur. 23 grudnia 1909 r. – zm. 3 listopada 1958 r.), obrońca Helu w 1939 r. – dowódca baterii artylerii nadbrzeżnej, więzień niemieckich obozów jenieckich, Komendant Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej, zastępca Szefa Sztabu Głównego Marynarki Wojennej, ofiara terroru komunistycznego.

Mat Karol Martyński (ur. 3 stycznia 1931 r. – zm. 11 lipca 1952 r.) słuchacz Szkoły Specjalistów Morskich, ofiara terroru komunistycznego, stracony w więzieniu w Gdańsku.

Starszy marynarz Henryk Zajac (ur. 16 lutego 1925 r. – zm. 6 lipca 1952 r.) marynarz Polskiej Marynarki Wojennej (ORP „Conrad”), ofiara terroru komunistycznego, zmarły w więzieniu w Gdańsku.

Uroczystości zorganizowały Biuro Bezpieczeństwa Narodowego oraz Instytut Pamięci Narodowej.

* * *

23 listopada 2021 roku w kościele Marynarki Wojennej RP pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdyni-Oksywiu odbyła się ceremonia pogrzebowa śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła. Uczestniczyła w niej rodzina zmarłej, delegacje 3 Floty i Okrętów im. kmdr. Bolesława Romanowskiego, Biura Bezpieczeństwa Narodowego oraz Instytutu Pamięci Narodowej, który reprezentował dyrektor oddziału w Gdańsku prof. Mirosław Golon, a także pracownicy Biura Poszukiwań i Identyfikacji z Warszawy i Gdańska.

Mszy świętej przewodniczył proboszcz Parafii Wojskowej Marynarki Wojennej RP pw. M.B. Częstochowskiej ks. kmdr Zbigniew Rećko. Po uroczystości zebrani udali się na cmentarz Marynarki Wojennej w Gdyni, gdzie szczątki śp. Elli Rychel spoczęły w Kwaterze Pamięci.

* * *

W Kwaterze Pamięci w Gdyni, 2 października 2018 r., odbyła się uroczystość państwowego pogrzebu śp. admirała floty Józefa Unruga i jego małżonki śp. Zofii Unrug. Wcześniej, 16 grudnia 2017 r., zgodnie z wolą testamentową admirała floty Józefa Unruga zostali pochowani kontradmirał Stanisław Mieszkowski, kontradmirał Jerzy Staniewicz i komandor Zbigniew Przybyszewski – oficerowie przedwojennej Marynarki Wojennej, bohaterowie obrony polskiego wybrzeża z 1939 roku, służący w marynarce również po II wojnie światowej, którzy w grudniu 1952 roku zostali straceni na podstawie wyroku sądu wojskowego, po sfinansowanym procesie i fikcyjnym oskarżeniu o udział w spisku przeciwko państwu polskiemu (tzw. „spisek komandorów”).

Kolejne pogrzeby śp. oficerów, podoficerów i marynarzy, których udało się do tej pory odnaleźć i zidentyfikować oraz na których pochówek w Gdyni wyraziły zgody rodziny odbyły się 29 czerwca 2018 r., kiedy pochowani zostali:

śp. kontradm. Adam Mohuczy

śp. kmdr. pil. Kazimierz Kraszewski

śp. kmdr. Wacław Krzywiec
śp. kmdr. Marian Wojcieszek
śp. kmdr. por. Robert Kasperski
śp. kpt. mar. Adam Dedio
śp. kpt. mar. Zdzisław Ficek
śp. bosm. Edmund Sterna
śp. st. mar. Jerzy Sulatycki

Nad przygotowaniem wszystkich uroczystości, całością prac związanych ze sprowadzeniem szczątków admirała z Francji do Polski oraz budową „Kwatery Pamięci” czuwał – działający pod patronatem Prezydenta RP – Komitet Organizacyjny, w skład którego weszli przedstawiciele:

Rodzin śp. Marynarzy;
Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
Instytutu Pamięci Narodowej;
Ministerstwa Obrony Narodowej – w tym
Marynarki Wojennej RP;
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
Ministerstwa Spraw Zagranicznych;
Urzędu ds. Kombatantów i Osób
Represjonowanych;
Miasta Gdyni.

Admirał floty Józef Unrug, dowódca polskiej Floty i Obrony Wybrzeża z 1939 roku przed swoją śmiercią na emigracji we Francji zastrzegł, że jego szczątki mogą zostać sprowadzone do kraju tylko w przypadku odnalezienia grobów śp. kontradm. S. Mieszkowskiego, kontradm. J. Staniewicza, kmdr. Z. Przybyszewskiego oraz innych straconych lub represjonowanych marynarzy i pochowania ich z należnymi honorami wojskowymi.

Spełnienie głównych warunków okazało się możliwe dopiero w 2013 roku – po odnalezieniu przez Instytut Pamięci Narodowej szczątków wspomnianych oficerów w kwaterze „Ł”, na tzw. Łączce, na warszawskich Powązkach i ich późniejszej identyfikacji.

Uroczystości pogrzebowe śp. kmdr. Adama Stanisława Rychła, mata Karola Martyńskiego i st. mar. Henryka Zająca w Gdyni Oksywiu - 24 listopada 2021. Fot.

Uroczystości pogrzebowe śp. kmdr. Adama Stanisława Rychła, mata Karola Martyńskiego i st. mar. Henryka Zająca w Gdyni Oksywiu - 24 listopada 2021. Fot.

IPN

IPN

IPN

Uroczystości pogrzebowe śp. kmdr. Adama Stanisława Rychła, maty Karola Martynskiego i st. mar. Henryka Zajęca w Gdyni Oksywiu - 24 listopada 2021. Fot. IPN

Uroczystości pogrzebowe śp. kmdr. Adama Stanisława Rychła, maty Karola Martynskiego i st. mar. Henryka Zajęca w Gdyni Oksywiu - 24 listopada 2021. Fot. IPN

Uroczystości pogrzebowe śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła (23 listopada 2021)

Uroczystości pogrzebowe śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła (23 listopada 2021)

Uroczystości pogrzebowe śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła (23 listopada 2021)

Uroczystości pogrzebowe śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła (23 listopada 2021)

Uroczystości pogrzebowe śp. Elli Rychel, małżonki śp. kmdr. Adama Rychła (23 listopada 2021)

Kalendarium

in Prac

Rok 2003

Rok 2006

Rok 2007

Rok 2008

Rok 2009

Rok 2011

Rok 2012

Rok 2013

Rok 2014

Rok 2015

Rok 2016

Rok 2017

Rok 2018

Rok 2019

Rok 2020

Rok 2021